

A Fővárosi Ítéltábla a Pap és Társai Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Pap Gergely ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, a Biczi és Tuzson Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Biczi Tamás ügyvéd) által képviselt alperes neve (....) alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. október 14. napján kelt, 3.P...../2012/16. számú ítélete ellen az alperes 17. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és a marasztalás összegét 1.000.000 (Egymillió) forintra leszállítja, az elsőfokú perköltségről pedig akként rendelkezik, hogy a felek azt maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 28.000 (Huszonnyolcezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 166.400 (Százhatvanhatezer-négyszáz) forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 3.120.000 forintot és 972.000 forint perköltséget, míg a keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Az ítélet indokolásában ismertette, hogy az alperes 2007 februárjában helykijelölési tanulmánytervet készített az M... közötti szakaszának Autópálya Mérnökségével kapcsolatban.

2008 márciusában a F... M... T... Zrt. elkészítette a helykijelölési tanulmányterv kiegészítését, amelynek célja a korábbi tanulmánytervben javasolt helyszíntől eltérő területen létrehozandó mérnökségi telep kialakítása lehetőségének megvizsgálása.

2008. április 4-én a P... É... Kft., mint megrendelő a felperessel, mint tervezővel szerződést kötött, amelynek megfelelően a felperes elkészítette, majd 2008. május 21-én átadta a megrendelő részére az M... beépítési- és vázlattervét tartalmazó tervdokumentációt.

2008 decemberében az alperes készítette el az M... 123 km szelvény M... T... engedélyezési tervét.

A felperes pontosított keresetében kérte szerzői jogsértés megállapítását, az alperes eltiltását a tervdokumentáció további felhasználásától és 6 000 000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését arra hivatkozva, hogy az alperes az engedélyezési terveket a felperesi beépítési- és vázlattevé engedély nélküli felhasználásával készítette, átdolgozta.

Az elsőfokú bíróság a 2012. január 24-én meghozott 62.P.23.945/2009/48. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a 2008 decemberében kelt M... 123 km szelvény M... T... engedélyezési tervének megalkotásakor a felperes engedélye nélkül átdolgozta a felperes által 2008 áprilisában megalkotott M... beépítési- és vázlattevé, ezért eltiltotta az alperest a mű további engedély nélküli felhasználásától, és 3.000.000 forint kártérítés, valamint 726.750 forint perköltség 15 napon belüli megfizetésére kötelezte az alperest. A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította, és akként rendelkezett, hogy a fentieket meghaladó perköltségét a felperes maga viseli.

A Fővárosi Ítéltábla a 2012. június 7-én kelt 8.Pf.20.499/2012/4.számú rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezései közül a jogsértést megállapító és az eltiltást kimondó, valamint az alperes kártérítési felelősségét megállapító rendelkezéseit helybenhagyta. A megállapított kár összege tekintetében az elsőfokú ítéletet - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét 6.000.000 forint vagyoni kár tekintetében tartotta fenn, emellett perköltség igényel élt. A megjelölt összeget elsődlegesen a Ptk. 339. §-ának (1) és 355. §-ának (1) és (4) bekezdései szerinti vagyoni kártérítésként, másodlagosan a Ptk. 359. §-a szerinti általános kártérítésként követelte. Előadta, hogy kárigénye részben elmaradt haszonból, részben felhasználási díjból tevődik össze, amely összecszerűen nem mutatható ki. Hivatkozása szerint a keresetben érvényesített 6.000.000 forint az az összeg, amely a közvetlen költségek levonása után nyereségként jelentkezne a felperesnél arra tekintettel, hogy a perbelihez hasonló nagyságrendű tervezési munka esetén a felperes 10-15 millió forintos tervezési díjat szokott kikötni a kiviteli tervek elkészítéséért. Csatolta a per tárgyát képező beépítési- és vázlattevé elkészítésére vonatkozó vállalkozási szerződését, amelyben tervezői díja 960.000 forint volt. Hivatkozott saját szakmai gyakorlatára, amely szerint csak speciális esetben adja hozzájárulását terveinek felhasználásához. Álláspontja szerint a felperesnek járó díj kiszámításakor az alperes által realizált 42.000.000 forintos tervezési díjból kell kiindulni, ez lehet a kártalanítás alapja. Táblázatba foglaltan kimunkálta az egyes szakági tervezői díjakat és a felperesi tév felhasználásának mértékét; ez utóbbit konzervatív becslés alapján. Az így számolt összegeket összesítve 6.245.000 forintban látta meghatározhatónak a felperest ért kár mértékét.

Az alperes vitatta a felperes által megjelölt 6.000.000 forintos kárösszeget, állítva, hogy a felperes tervezési szerződésében kikötött 960.000 forintból kell kiindulni, mert a teljes alperesi tervezésbe olyan munkarészek is beletartoztak, amelyek a felperes vázlatterveiben egyáltalán nem szerepeltek.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta. Határozatát a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére, 355. §-ának (1) és (4) bekezdésére és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (4) bekezdésére és 94. §-ának (2) bekezdésére, valamint a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság felhívására érdemben csak a felperes mutatott fel olyan dokumentumokat, amelyek bizonyos megvalósult beruházások terveinek felhasználására vonatkoznak. A felhasználási díjon túl más, elmaradt haszonnal kapcsolatos bizonyítást, illetve bizonyítási indítványt a felperes nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság csak e körben vizsgálódott. Megállapította, hogy a felperes a 15%-os díjkulcsot nem vitatta, az alperes azonban utóbb már akként nyilatkozott, hogy nem fogadja el a magánszakértői véleményben kalkulált 15%-os mértéket. Ezzel kapcsolatos forgalmi adatot nem igazolt és bizonyítási indítványt nem ajánlott fel, továbbá más konkrét értéket sem jelölt meg, erre tekintettel az elsőfokú bíróság az átdolgozásért járó felhasználási díjat a tervezési díjra vetített 15%-os mértékben fogadta el.

Nem osztotta az alperes álláspontját, miszerint a felhasználási díj alapját a felperes által készített vázlattervekért felszámított összegben kell megállapítani. Hangsúlyozta, hogy az Szt. 16. §-ának (4) bekezdése szerint a díjazásnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. Helyt adott ugyanakkor az alperesi érvelésnek annyiban, hogy a megvalósult engedélyezési tervek nem mindegyike érintett a felperesi tervekkel kapcsolatban arra is tekintettel, hogy ezt a felperes sem vitatta. A felperest ért kár meghatározása során az érintett tervrészletek tervezői díjának összegéből indult ki, és a felhasználási díjat a 15%-os díjkulccsal számítva 3.120.000 forintban állapította meg. A másodlagos kereseti kérelemben megjelölt általános kártérítés iránti kérelmet érdemben nem vizsgálta, míg az elmaradt egyéb hasznok tekintetében előterjesztett keresetet elutasította. Mindezekre tekintettel az alperest 3.120.000 forint megfizetésére kötelezte azzal, hogy a felperesnek kamatkövetelése nem volt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és 81. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett, amelynek keretében az elsőfokú eljárás 726.750 forintos perköltségét, a másodfokú eljárásban megállapított 95.250 forintos másodfokú perköltséget, míg a megismételt eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a megítélt kártérítés összegének mérséklését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Mindkét esetben

indítványozta a felperes marasztalását az alperes első és másodfokú perköltségének megfizetésében.

Állította, hogy a felperes által a per utolsó tárgyalásán bemutatott dokumentumok nem vehetőek figyelembe kiindulási alapként, mert a feltüntetett arányszámok a perbeli ügghöz nem kapcsolódnak. Nevezett iratok bizonyítékként sem értékelhetők, a felperes ugyanis a felmutatott dokumentumokat nem csatolta be, és azokat az alperes részére sem adta át. Az elsőfokú bíróság részleteket kiemelve ismertette a dokumentumok vonatkozó tartalmát, az alperest azonban elzárta attól, hogy az iratanyagban foglaltakat teljes terjedelmében megismerje és azokra reagálhasson.

Tévesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a felek nagyjából egyezően vélekedtek a felhasználási díjarányokat illetően, mert a perben álló felek között a díjarányok tekintetében nem volt egyetértés. Teljességgel életszerűtlen és az üzleti gyakorlattal ellentétes, hogy bármilyen százalékos arányt az annak alapjául szolgáló összeg nélkül fogadjon el a tárgyaló fél. Díjalap nélkül a százalék meghatározása önmagában lehetetlen, az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes eljárása a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésébe ütközött.

Hangsúlyozta a fellebbezés, hogy az alperes jogsértése a jogtalan átdolgozásban áll, az ehhez kapcsolódó bevételként ezért kizárólagosan az átdolgozáshoz kapcsolódó felperesi hozzájárulás összegét lehet értékelni. A felperesi vázlattev és az alperesi engedélytervek külön, önálló szerzői jogi védelem alá eső alkotások, az engedélytervekért kapott alperesi díjazás ezért nem szolgálhat alapul a felperesi vázlattev felhasználási díjának megállapításához. Az Szjt. 16. §-ának (4) bekezdése alapján ezért azt kellett volna az elsőfokú bíróságnak vizsgálni, hogy az átdolgozással milyen nyereséget ért el az alperes, ami állhat munkabéreköltség megtakarításában is.

Sérelmezte az alperes továbbá, hogy bár a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletében kifejtette, hogy a megismételt eljárás során az alperes perköltséget támadó érvei is értékelésre kerülnek, az elsőfokú bíróság azonban teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a korábbi elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésben a perköltség viselésének mértékéről és arányáról kifejtett alperesi aggályokat.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A felek fellebbezéssel nem támadták az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes meghaladó keresetét elutasító rendelkezését, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés az alábbiak szerint, nagyobb részt alapos.

Az elsőfokú bíróságnak a felek jogvitájában a jogerős rész- és közbenső ítélet következtében már csak a felperest az alperes megállapított szerzői jogsértése következtében ért kár összege tekintetében kellett állást foglalnia, mely kérdésben meghozott érdemi döntését a Fővárosi Ítéltábla csak kisebb részben osztotta az alábbi indokok alapján.

Megalapozottan hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a jogerős rész- és közbenső ítélet az alperes kárfelelősségét és azzal összefüggésben a kárt, mint tényállási elemet már megállapította, ami a felperesi mű átdolgozással megvalósított felhasználására adott engedély fejében a felperest megillető díjazással egyenértékű, mert ez az az összeg, amelytől az engedély nélküli felhasználás következtében a felperes elesett. Az elsőfokú bíróság azonban nem osztotta ezt az álláspontot, ezzel szemben az Szjt. 16. §-ának (4) bekezdése alapján akként foglalt állást, hogy a díjazásnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia, ezért az alperes bevételéből indult ki. Az alperes által az engedélyes tervekért realizált bevétel azonban még kiindulási alapként sem értelmezhető a felperes helykijelölési tanulmánytervének átdolgozása esetén a felperest megillető díjazás megállapításához, erre helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében. A felperesi vázlattev és az alperesi engedélytervek külön, önálló szerzői jogi védelem alá eső alkotások, az engedélytervekért kapott alperesi díjazás ezért nem szolgálhat alapul a felperesi vázlattev felhasználási díjának megállapításához. Nem volt osztható azonban a fellebbezés álláspontja abban, hogy az Szjt. 16. §-ának (4) bekezdése alapján azt kellett volna az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy az átdolgozással milyen nyereséget ért el az alperes, ami állhat munkabéreköltség megtakarításában is.

Számos egyéb adat állt rendelkezésre a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen, amelyek értékelésével megnyugtatóan állást lehetett foglalni a felperest ért kár összege tekintetében, ennek ellenkezőjére alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére ez okból nem látott okot, és az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül. Nem vezetett továbbá az ítélet hatályon kívül helyezésére az a fellebbezésben sérelmezett körülmény sem, hogy a felperes az utolsó tárgyaláson az iratokat nem csatolta be és azokat az alperes részére sem adta át, mert a dokumentumok releváns tartalmát az elsőfokú bíróság a peranyag részévé tette akkor, amikor azokból a vonatkozó részleteket kiemelve a felmutatott iratokat ismertette. Az ismertetett részeket tartalmazó tárgyalási jegyzőkönyv a Pp. 195. §-ának (1) bekezdése szerinti közokirat, amely teljesen bizonyítja a benne foglalt adatok és tények valóságát, ezért az a felperes vonatkozó állításainak alátámasztására alkalmas.

A másodfokú bíróság a felperest ért kár összegének megállapítása során a rendelkezésre álló adatok közül mérlegelési körébe vonta a felperes üzleti gyakorlatára vonatkozó azon nyilatkozatát, amely szerint a perbelihez hasonló nagyságrendű tervezési munka esetén 10-15 millió forintos tervezési díjat szokott kikötni a kiviteli tervek elkészítéséért. Ennek értékelésekor azonban figyelemmel volt arra, hogy a perbeli esetben egy beépítési- és vázlattev engedély nélküli átdolgozásával valósult meg a jogsértés, amelynek eredményeképpen született az alperes által készített engedélyezési terv, a két terv azonban egymásra épül, az alperes terve a tervezés következő fázisát jelentő, részletesebb és kidolgozottabb mű (SzJSzT 33. szám alatti szakvéleményének 4. oldal 3. bekezdése).

Az ítéltábla a fentieken túl kiemelt jelentőséget tulajdonított azon perbeli ténynek, hogy a felperes a perbeli beépítési- és vázlatterve tervezői díjaként 960.000 forintos tervezői díjat kért és kapott, ennek fejében egyszeri felhasználást engedett. Figyelembe vette azon felperesi nyilatkozatot is, hogy e díjmérték kikötésére „nyomott áron” került sor annak reményében, hogy a teljes tervezési folyamat lebonyolításával a felperest bízta majd meg a megrendelő. Tekintettel volt továbbá arra, hogy a felperes - saját nyilatkozata szerint - csak igen kivételes esetben szokott engedélyt adni terve átdolgozására, mely kivételes alkalmakkor nyilvánvalóan magasabb ár kikötésére kerül sor.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperest ért kár összegét valamennyi rendelkezésre álló adat együttes mérlegelésével 1.000.000 forintban állapította meg, hangsúlyozva azonban, hogy az nem elmaradt haszon címén, hanem a tanulmány- és vázlatterv átdolgozásának engedélyezése fejében realizálható felhasználási díjként illeti meg a felperest.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve annak fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a marasztalás összegét 1.000.000 forintra leszállította.

Alaposnak találta az alperes fellebbezését a perköltség tekintetében is. Helytállón hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a korábbi elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésben a perköltség viselésének mértékéről és arányáról kifejtett alperesi aggályokat annak ellenére, hogy a jogerős ítélet kimondta, hogy a megismételt eljárás során az alperes perköltséget támadó érvei is értékelésre kerülnek. Helytállón hivatkozott arra, hogy a felperes részére az elsőfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj aránytalanul magas volt, és az a megismételt eljárásban is eltúlzott mértékben került megállapításra. Hangsúlyozni szükséges azonban, hogy bár a felperes a 6.000.000 forint kártérítés megfizetése iránti keresetét a másodfokú bíróság csak 1.000.000 forint összeg erejéig találta alaposnak, a jogsértés megállapítására és az attól való eltiltásra irányuló kereseti kérelem az Szjt. 94. §-ának (1) bekezdése szerinti önálló polgári jogi igények, amelyek tekintetében a felperes keresete eredményre vezetett. Ugyanígy eredményes volt a kártérítés iránti kereset annak jogalapja tekintetében. Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a pernyertesség-pervesztesség arányát közel azonosnak ítélte, ezért az elsőfokú perköltségről a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében akként rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik.

A nagyobb részt eredményesen fellebbező alperesnek járó másodfokú részperköltség megfizetésére a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, ennek megállapítása során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjat és az illetékekről szóló 1990.

évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illetéket vett figyelembe.

Budapest, 2014. június 19.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: